

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS VÉLEMÉNYE

a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény módosításáról szóló törvényjavaslat tervezetéről

I.

A Vélemény elkészítésének előzményei, jogszabályi alapjai és nyilvánossága

A 2012. évi költségvetés módosítására vonatkozó tervezetet a Tanács 2012. június 27-én, Dr. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter, NGM/8692/2/2012 számú, véleménykérő levele mellékleteként kapta meg.

A Költségvetési Tanács (a továbbiakban: Tanács) az Alaptörvény 44. cikk (2) bekezdésében foglaltakkal összhangban és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény 23. § és 24. § szerint véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény tervezetéről. A Tanács véleményében a tervezetre észrevételeket tehet, valamint – ha a tervezettel kapcsolatban annak hitelességére vagy végrehajthatóságára vonatkozóan alapvető elenvetései vannak – a tervezettel való egyet nem értését jelzi.

A Tanács – az Állami Számvevőszék és a Magyar Nemzeti Bank elemzéseit, valamint a Tanács elnöke hatáskörében készült észrevételeket felhasználva alakította ki véleményét, amelyet az alábbiakban foglal össze és hoz nyilvánosságra.

II.

A Tanács véleménye

A Tanács 2012. június 28-án tartott ülésén egyhangú döntéssel az alábbi véleményt alakította ki:

1. A Tanácsnak a törvénymódosításra irányuló tervezet hitelességére és végrehajthatóságára nézve nincsenek olyan, alapvető elenvetései, amelyek indokolnák a véleményezésre átadott dokumentummal kapcsolatban az alapvető egyet nem értés jelzését.
2. A Tanács ugyanakkor szükségesnek tartja felhívni a figyelmet arra, hogy

- a 2012. évi makrogazdasági folyamatoknak a 2012. évi költségvetési törvényjavaslathoz csatolt kormányzati prognózisnál lényegesen kedvezőtlenebb alakulása azzal a kockázattal jár, hogy a költségvetés 2012. évi bevételei jelentősen elmaradnak a tervezettől. Ebben a helyzetben a Tanács kockázatosnak tart minden kiadásnövekedést. Javasolja, hogy az Országgyűlés a Tervezetnek az elfogadásáról ennek figyelembevételével, megfelelő módosító javaslatok elfogadásával döntsön;
 - a törvénymódosítás tervezete számos ponton, jelentős mértékben emeli a kiadási és bevételi előirányzatokat, miközben a pénzforgalmi egyenleg változatlan marad. Ugyan a tervezett módosítások a pénzforgalmi egyenleg szempontjából semlegesek, az ESA szemléletű hiányt növelik. Megítélésünk szerint a törvénymódosítási javaslat elfogadása esetén számottevően nőne a kormányzat által 2012-re vállalt ESA szemléletű hiánycél túllövésének kockázata.
3. A Tanács az adósságszabály teljesülésével kapcsolatban megállapítja, hogy a módosítások – a tervezetben foglaltakhoz képest – valószínűsíthetően kismértékben növelik a 2012 végére várható államadósságot, továbbra is teljesíthetőnek látszik az adósságráta csökkenése. Az adósságszabály megszegésének kockázata bár növekedik, a kormányzatnak lehetősége van finanszírozási tartalékai (forint- és devizabetétek) révén csökkenteni az év végi adósság szintjét, ami – szükség esetén – hozzájárulhat e veszély elhárításához.

III.

Indokolás

A Tanács általános megállapítása, hogy a Magyarország 2012. évi központi költségvetéséről szóló 2011. évi CLXXXVIII. törvény módosításáról szóló tervezetet ugyan ellátták szöveges indokolással, ami a módosítások okait tartalmazza, de azok számszaki levezetéséről, a módosítások nagyságrendjéről, annak alátámasztottságáról a Tervezet nem tartalmaz háttérinformációt. A megalapozó számításokat az előterjesztők nem mutatták be a Tanács részére.

A Tervezet a 2012. évre elfogadott központi költségvetési törvény egyenlegét változatlanul hagyja, ugyanakkor a bevételi és kiadási főösszegét 145 442,2 millió Ft-tal módosítja. Ennek keretében három bevételi, kilenc kiadási, hat támogatási jogcímen, összesen hét fejezetnél az előirányzatok összegét megváltoztatja.

A változtatások keretében három olyan tétel van, amelyekkel kapcsolatban a Tanács kiemelkedő kockázatokat lát. Figyelemmel arra, hogy a Tanács a 2012-es bázisév várható teljesítésének kockázatait Magyarország 2013. évi központi költségvetésének véleményezése kapcsán már azonosította, ezeket a három tételre nézve is irányadónak tartja.

A Tervezet szerinti módosítás bevételi többletének több mint kétharmadát az általános forgalmi adó bevétel emelése biztosítja, mivel a korábban elfogadott áfa szabálymódosítás (a visszaautalási határidő bizonyos esetekben 45 napról 75 napra nőtt) következtében a várható pénzforgalmi áfabevétel 98,4 milliárd forinttal emelkedik. A bevételi növekedés hatása eredményszemléletben kisebb, azaz a javasolt módosítás az ESA '95 szerinti hiánycél szempontjából fokozottan kockázatos. A visszatérítési szabályok változása következtében az eredményszemléletű áfabevételek lényegében nem változnak. Az ESA hídban a többletbevételnél kisebb hiánynövelő korrekciót kell majd elszámolni.

Az állami vagyonnal kapcsolatos bevételeket 47 milliárd forinttal emelkednek (frekvenciaértékesítésből eredő többletbefizetés, valamint a terven felüli osztalék befizetések hatása). A tanács felhívja a figyelmet arra, hogy ezzel együtt a kiadások meghaladják a vagyon hozadékból származó bevételeket, ami nemzeti Eszközkezelő Zrt. által végrehajtott ingatlanvásárlási keret növelésével függ össze.

A fenti tételekből pénzforgalmi szemléletben 145 milliárd forintnyi, eredményszemléletben ugyanakkor jelentősen kisebb többletbevétel keletkezik.

A Tanács véleménye, hogy ugyancsak kockázatos terület az Unió fejlesztések fejezetén belül az EU Önerő Alap alcímen 50 milliárd Ft-tal új jogcímen történő kiegészítése, mivel a tényleges igények felméréséről nem kapott dokumentumokat. E többletkiadás eredményszemléletű hiányra gyakorolt hatása nem egyértelmű. Amennyiben az önkormányzatok hiányában a fenti kiadást már korábban is szerepelt, akkor a többletkiadással párhuzamosan az önkormányzati alrendszer hiánya csökkenhet, azaz az intézkedés ESA-hiány semleges. Megjegyezzük, hogy amennyiben az uniós transferek lehívása elmarad a tervezettől – azaz alacsonyabb az önrész mértéke, akkor a többletkiadás államháztartási szinten, eredmény szemléletben ugyancsak nem eredményez hiánynövekedést. Ugyanakkor, ha az önkormányzatok esetében valódi többletkiadás keletkezhet, ami az eredményszemléletű hiányt 25-50 milliárd forinttal növelheti.

A fentiek eredményeképpen a pénzforgalmi szempontból egyenleg-semleges módosítási javaslatok eredményszemléletben hiánynövekedést okozhatnak, ami a GDP arányában növelheti a költségvetés ESA szemléletű hiányát. Ezzel megítélésünk szerint a költségvetési törvény-

ben és a konvergencia programban meghatározott 2,5 százalékos hiánycél túllövésének kockázata érdemben növekszik.

A magasabb hiány mellett nő a kockázata annak, hogy az adósságszabály teljesülése 2012-ben – előre nem látható, kedvezőtlen események bekövetkezése esetén – veszélybe kerül.

A kormánynak ugyanakkor lehetősége van finanszírozási tartalékainak (forint- és devizabetétek) felhasználása révén csökkenteni az év végi adósság szintjét, ami csökkenti az adósságszabály megsértésének veszélyét.

Budapest, 2012. június 28.

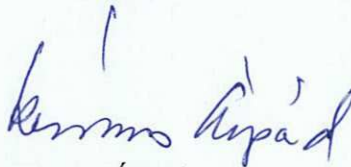
Domokos László

a Költségvetési Tanács tagja

Simor András

a Költségvetési Tanács tagja

Dr. Kovács Árpád

a Költségvetési Tanács elnöke